

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου αποχαιρετά τον Ομότιμο Καθηγητή Βάσο Καραγιώργη

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου αποχαιρετά τον Ομότιμο Καθηγητή Βάσο Καραγιώργη, τον πρώτο Καθηγητή Αρχαιολογίας και ιδρυτή της Ερευνητικής Μονάδας Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου. Ακάματος και ακαταπόνητος, χαρισματικός, με απaráμιλλες ηγετικές ικανότητες, γενναιόδωρος, ευρηματικός και ευφάνταστος, άνθρωπος των έργων και των πράξεων, ομηρικά φιλόξενος, βαθύς γνώστης της κυπριακής, και όχι μόνο, αρχαιολογίας, και με ένα μεγάλο όραμα για την προβολή και μελέτη της πολιτιστικής κληρονομιάς τους τόπου, αφήνει πίσω του τεράστιο και αθάνατο έργο. Άνθρωπος με παιδεία και καλλιέργεια, με στέρεες σπουδές και μια αξεπέραστη επιστημονική παραγωγή, αφήνει πίσω του έργο που θα μείνει ανεξίτηλο στην μνήμη όλων μας.

Ο Βάσος Καραγιώργης σπούδασε αρχαιολογία στο Ινστιτούτο Αρχαιολογίας του Λονδίνου από το 1948-1952. Από το ίδιο πανεπιστήμιο έλαβε και τον διδακτορικό του τίτλο το 1957. Με την ολοκλήρωση των σπουδών του επέστρεψε στην Κύπρο και ξεκίνησε μια λαμπρή καριέρα, αρχικά ως αρχαιολόγος στο Τμήμα Αρχαιοτήτων, το οποίο και υπηρέτησε για 37 χρόνια. Το 1963 διαδέχθηκε τον Πορφύριο Δίκαιο στην θέση του Διευθυντή του Τμήματος Αρχαιοτήτων της νεοσύστατης Κυπριακής Δημοκρατίας. Την θέση αυτή διατήρησε έως την συνταξιοδότησή του, το 1989. Κατά την περίοδο αυτή το Τμήμα Αρχαιοτήτων πραγματικά άνθισε: Τα μνημεία της Κύπρου αποκαλύφθηκαν και αναδείχθηκαν, ενώ ιδρύθηκαν αρχαιολογικά μουσεία σε όλες τις επαρχίες του νησιού. Με την εξουσία που του έδινε ο Περί Αρχαιοτήτων Νόμος, ο Βάσος Καραγιώργης έδωσε πολλές μάχες για να σώσει αρχαιότητες οι οποίες κινδύνευαν από τη μεγάλη οικοδομική ανάπτυξη που έφερε η εκτόξευση της τουριστικής βιομηχανίας μετά την Ανεξαρτησία.

Όμως, η πιο μεγάλη μάχη που έδωσε, και κέρδισε, ήταν η ανάδειξη της Κυπριακής Αρχαιολογίας στο πλαίσιο της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας. Με τις αρχαιολογικές του ανασκαφές και τις συνακόλουθες, εντυπωσιακές του ανακαλύψεις (π.χ. την βασιλική νεκρόπολη της Σαλαμίνας, τους μεγαλοπρεπείς ναούς του Κιτίου, τους οικισμούς της Ύστερης Χαλκοκρατίας στην Πύλα και στην Μαα, και πολλές άλλες), τον εξαιρετικά μεγάλο αριθμό των δημοσιεύσεων του, μονογραφιών και άρθρων, και τις συχνές περιοδίες και διαλέξεις του στο εξωτερικό πάνω σε θέματα κυπριακής αρχαιολογίας, εξύψωσε το επίπεδο της αρχαιολογίας της Κύπρου και την προέβαλε στον διεθνή χώρο. Έτσι δημιούργησε την ευκαιρία να ανοίξει τις πόρτες του νησιού σε διαπρεπείς ξένους αρχαιολόγους για την διεξαγωγή ανασκαφών. Εκείνοι με τη σειρά τους ώθησαν την αρχαιολογία του νησιού μας

ακόμα περισσότερο, την δίδαξαν στα πανεπιστήμια τους και τη συζήτησαν σε διεθνή συνέδρια και επιστημονικές δημοσιεύσεις, παγιώνοντας τον διεθνή της χαρακτήρα και προσανατολισμό. Πολλοί από αυτούς μιλούσαν συχνά για την φιλοξενία που τους επεφύλασσε πάντοτε ο ίδιος στο σπίτι του, μαζί με την σύζυγό του Ζακελίν Καραγιώργη, επίσης επιφανή αρχαιολόγο. Είναι χαρακτηριστικό για το όραμα του Βάσου Καραγιώργη ότι, όταν το 1974 οι ξένες αποστολές που εργάζονταν στις κατεχόμενες περιοχές βρέθηκαν ξαφνικά χωρίς ανασκαφή, ο ίδιος φρόντισε να προτείνει στους ξένους αρχαιολόγους νέες θέσεις στις ελεύθερες περιοχές. Οι ξένοι αρχαιολόγοι επέστρεψαν στο νησί για να συνεχίσουν την έρευνα τους στις ελεύθερες περιοχές ήδη την επόμενη χρονιά, όπως συνεχίζουν να κάνουν ακόμα και σήμερα οι διάδοχοί τους. Αυτό και μόνο θα αρκούσε για να δείξει τη μεγάλη προσφορά του Βάσου Καραγιώργη στην χώρα του.

Όμως ο Βάσος Καραγιώργης δεν σταμάτησε εκεί. Οργάνωσε σειρά διεθνών επιστημονικών συνεδρίων που καταπιάστηκαν με μεγάλη ποικιλία θεμάτων, και που έφεραν διακεκριμένους αρχαιολόγους από όλο τον κόσμο στην Κύπρο, καθιστώντας τους πρεσβευτές του τόπου μας στις χώρες τους. Ήταν πάντοτε πρόθυμος να γνωρίσει νέους αρχαιολόγους και να τους στηρίξει στα πρώτα χρόνια της καριέρας τους. Εγκαινίασε τη δημοσίευση του ετήσιου “Chronique des fouilles et découvertes archéologiques à Chypre” στο γαλλικό επιστημονικό περιοδικό Bulletin de Correspondence Hellénique της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής των Αθηνών, και αναβάθμισε το Report of the Department of Antiquities, Cyprus, καθιστώντας το έγκυρο περιοδικό στον διεθνή επιστημονικό χώρο. Και ανάμεσα σε όλα αυτά τα καθήκοντά του, συνέγραψε ο ίδιος πέραν των 125 βιβλίων σε διάφορες γλώσσες, και πέραν των 485 άρθρων, που διαβάστηκαν πολύ και θα συνεχίζουν να διαβάζονται όσο υπάρχει η αρχαιολογία.

Το 1989 διορίστηκε Διευθυντής του Ιδρύματος «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης», το οποίο υπηρέτησε μέχρι το 2010. Η προσφορά του και από την θέση αυτή ήταν το ίδιο μεγαλόπνοη και εμπνευσμένη. Κατά την διάρκεια της θητείας του στο ίδρυμα, επανεκτέθηκαν και δημοσιεύτηκαν πολλές σημαντικές συλλογές κυπριακών αρχαιοτήτων που βρίσκονται στα μεγαλύτερα και σημαντικότερα μουσεία του κόσμου (Βρετανικό, Λούβρο, Ερμιτάζ, Μητροπολιτικό, κ.ά.). Μέσα δε από τις υποτροφίες του Ιδρύματος, και με την στήριξη της οικογένειας Λεβέντη, ο Βάσος Καραγιώργης βοήθησε ένα μεγάλο αριθμό νέων αρχαιολόγων, τόσο Κυπρίων όσο και ξένων, να ολοκληρώσουν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές και διδακτορικές διατριβές, συχνά με θέματα γύρω από την Κύπρο, προωθώντας την συνέχιση της αρχαιολογικής έρευνας στο νησί.

Από το 1989 έως το 1992, ο Βάσος Καραγιώργης διετέλεσε σύμβουλος του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Γιώργου Βασιλείου, και από την θέση αυτή έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ίδρυση της Ερευνητικής Μονάδας Αρχαιολογίας στο νεοιδρυθέν Πανεπιστήμιο Κύπρου το 1991. Η σχέση του με το Πανεπιστήμιο Κύπρου ήταν πολύ στενή, και σε αυτόν οφείλεται ο πρωταρχικός ρόλος που απέκτησε η αρχαιολογία στο πλαίσιο του πρώτου πανεπιστημιακού ιδρύματος της χώρας. Το 1992 εξελέγη Καθηγητής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, ενώ ανέλαβε και τη διεύθυνση της Ερευνητικής Μονάδας Αρχαιολογίας μέχρι το 1996. Σήμερα, σχεδόν τριάντα χρόνια μετά, η Ερευνητική Μονάδα Αρχαιολογίας, που είναι πλέον μέρος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, μεγάλωσε και

έχει πλέον 10 μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού και 17 μεταδιδακτορικούς ερευνητές. Δεν θα είχε δημιουργηθεί χωρίς το όραμα και την καθοδήγηση του Βάσου Καραγιώργη.

Αν και συνταξιοδοτήθηκε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου το 1996, οι σχέσεις του με το ανώτατο ακαδημαϊκό ίδρυμα της χώρας, του οποίου εξελέγη Ομότιμος Καθηγητής, παρέμειναν στενές. Γι' αυτό και πήρε την μεγάλη απόφαση να δωρήσει την προσωπική του βιβλιοθήκη, μια από τις σημαντικότερες αρχαιολογικές βιβλιοθήκες, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Συνέχισε δε να συνεργάζεται με πολλά από τα μέλη της Ερευνητικής Μονάδας Αρχαιολογίας σε ερευνητικά προγράμματα, συνέδρια και δημοσιεύσεις, κάποιες μάλιστα από τις οποίες κυκλοφόρησαν το 2021.

Ο Βάσος Καραγιώργης υπηρέτησε την αρχαιολογία και τον πολιτισμό και από άλλες θέσεις. Από το 2013 μέχρι το 2019 ο Βάσος Καραγιώργης ήταν Συνεργαζόμενος Καθηγητής στο Ινστιτούτο Κύπρου. Το 2016 διορίστηκε ως ένα από τα τέσσερα μέλη της Ιδρυτικής Επιτροπής της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών, της οποίας έγινε, το 2019, ένα από τέσσερα Μεταβατικά Τακτικά Μέλη.

Για αυτή την λαμπρή του καριέρα και την προσφορά του στην αρχαιολογία της Κύπρου αλλά και την επιστημή της αρχαιολογίας γενικά, αναγνωρίστηκε και βραβεύτηκε από πολλά πανεπιστήμια και ερευνητικά ινστιτούτα, καθώς και από ξένες Ακαδημίες, όπως την Ακαδημία Αθηνών, τη Βρετανική Ακαδημία, τη Γαλλική Ακαδημία, τη Σουηδική Ακαδημία, και την Academia dei Lincei (Ιταλίας). Τιμήθηκε, επίσης, με το Βραβείο της Société des études grecques de la Sorbonne (1966), το RB Bennet Commonwealth Prize (1978), το Βραβείο Ωνάση «Ολύμπια» (1991), το Διεθνές Βραβείο Βενετίας "I Cavalli d'oro di San Marco" (1996). Τον Μάιο του 2008 ο πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Κάρολος Παπούλιας, του απένειμε τον Ταξιάρχη του Τάγματος της Τιμής και το 2011 έλαβε το Κρατικό Βραβείο Αρχαιολογίας Κύπρου, το ανώτερο βραβείο που απονέμεται από την Κυπριακή Δημοκρατία για την Διάσωση και Προβολή της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς της Κύπρου.

Η Κύπρος και το Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι σήμερα φτωχότεροι γιατί έχασαν έναν από τους σημαντικότερους ανθρώπους του πνεύματος και του πολιτισμού. Ο Βάσος Καραγιώργης έχει όμως αφήσει πίσω του ένα τεράστιο έργο και συνέβαλε τα μέγιστα ώστε να εδραιωθεί η Κυπριακή αρχαιολογία τόσο στον τόπο του όσο και διεθνώς. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου του χρωστά πολλά και θα αναγνωρίζει πάντοτε την παρακαταθήκη που του αφήνει.

Τέλος ανακοίνωσης
